

substantia est: que non sunt per immundos spiritus veram Dei apprehendens virtutem, idcirco iam nunc reuclata iustitiam suam.) Nunc nobis dubitare non licet: nam in primis Concil. Trid. sess. 4. iubet libros integros recipi cum omnibus suis partibus, vt in Ecclesia Catholica legi confueuerunt: legitur autem caput hoc in diebus celeberrimis Resurrectionis & Ascensionis, & idem exponitur à Beda, & à B. Gregorio hom. 21. & 29. in Euangelia. Athanasius etiam in synopsis; in summa Euangelij secundum Marcū hoc caput vt verè Marci agnoscit, & similiter Augustinus lib. 3. de consensu Euang. cap. 24. Deniq; incredibile est Marci Euangelium ita mutilum, & truncum esse, vt nihil de resurrectione contineat. Adde, quod etiam Caluinus c. 17. §. 47. Instit. hoc vltimum caput Marci admittit vt partem Euangelij: vt non sit opus in hac re probanda diutius laborare.

Ex CAPITE 22. Luca quidam in dubium reuocant historiam illā de sudore Christi sanguineo, & angelica apparitione, & consolatione; vt Hilarius testatur li. 10. de Trinit. & Hieronymus lib. 2. contra Pelagianos. Causa, quæ hos permoit ea fuit, ne Christo infirmitatem, & animi dolorem tribuere viderentur. Quæ etiā de causa quosdam Catholicos præpostero zelo è suis codicibus ex illis verbis Luc. 19. videns ciuitatem fleuit super illā, abraffisse verbum, fleuit, testatur Epiphanius in ancorato. At certe isti timerunt vbi non erat timor. Si enim Christus vt homo, potuit imminere passione pauere, & tædere, vt etiam Matt. c. 26. & Mar. c. 14. testantur: cur non potuit eadem ratione sudare, & angelicā consolationem admittere? & si corpus habuit passibile, & animam sentientem, cur non potuit dolere & flere? Itaq; ATHANASIVS li. 6. ad Theophilum, qui est de beatitudine filij Dei, anathema dicit iis, qui Christum sanguineo sudasse negant. Epiphanius quoq; in ancorato, & Augustinus lib. 3. de consensu Euang. cap. 4. hunc locum Luca, vt Euangelicum agnoscunt: neq; Hilarius, & Hieronymus locis citatis contrarium docent, sed tantum moment, non in omnibus codicibus suo tempore fuisse, & propterea non ita certæ fidei habitum.

INITIVM CAPITIS 8. Ioannis, quo adulteræ historia continetur, non fuisse olim certæ fidei, Erasmus docet in annotatione huius loci, ex Eusebio lib. 3. hist. cap. 39. vbi sic dicit de Papia loquens: *Historiam quandam subinquit de muliere adultera, quæ accusata est à Iudeis apud Dominum, habetur aut in Euangelio quod dicitur secundum Hebræos scripta ista parabola.* Quibus verbis aperte indicat, se nō vidisse eam historiam in Euangelio Ioannis: & sibi non tam historiam, quàm parabolam videri. Nihilominus tamen dubium esse non debet, quin ea, & historia sit & Euangelica, eum legatur in Ecclesia in Sabbatho post Dominicā III. Quadragesimæ, & eam agnoscant grauisissimi Patres Græci & Latini: Ammonius Alexandrinus in suo monotesaro Euangelico, Athanasius in sy-

nopfi in compendio Euangelij Ioannis, Chryostomus hom. 60. in Ioannem, Ambrosius in epist. 58. lib. 7. ad Studium, Hieronymus lib. 2. contra Pelagianos, & Augustinus tract. 33. in Ioannem. Idem quoq; August. lib. 2. de adulterinis coniugijs, cap. 7. eam historiam ab inimicis veræ fidei eratham fuisse de nonnullis codicibus dicit.

Neq; causæ nostræ officit, sed prodest potius quod Eusebius scribit, Papiam Ioannis discipulū huius historis meminisse: id enim signum est rem esse veram. Quod autem eam Eusebius in suo codice Euangelij non habuerit, parum refert, fortè enim ab aliquo erata erat. Adde quod probabile est Eusebium nō loqui de hac historia adulteræ, sed de alia verè apocrypha; nam in textu Græco Eusebij non habetur nomen adulteræ, sed *περί γυναικός ἐπι τομάς ἀμαρτίας διαβήδουρος.*

De verbis illis, quæ habentur cap. vlt. epist. 1. Ioannis: *TRES sunt qui testimonium dant in celo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus, & tres vnum sunt;* dubium aliquando existisse, & nunc etiam esse debere, longa oratione cōtendit Erasmus in annotatione huius loci. At certè in Ecclesia publicè leguntur hæc verba in Dominica in Albis. Eundem locum agnoscit Cyprianus li. de simplicitate prælatorum, Athanasius lib. 1. ad Theophilū, qui est de vnica Deitate, Ioannes II. Papa in epist. ad Valerium, Hieronymus in prologo epistolarum canonicarum, Idacius in lib. aduersus Varimundum, & Eugenius Carthagenensis apud Vigorem lib. 2. de persecutione VVandalica.

CAPVT XVII.

De epistola ad Hebræos.

DVPLEX dubitatio de hac epistola fuit, vna de auctore, altera de auctoritate eius; quæ tamen ita connexæ sunt, vt pauci sint, qui de vno dubitauerint, & non de altero. Primum igitur ex antiquis hæreticis Marcion, teste Hieron. præfat. in epist. ad Titum; & Arius, teste Theodoro de præfatione in epist. ad Hebræos, epistolam ad Hebræos neque Pauli esse, neque sacram docebat. Ex nouis hæreticis Lutherus in prologo epist. ad Hebræos, hanc epistolam nec esse Pauli, nec vilius Apostoli contendit, quòd quædam contineat cōtra Euangelicam & Apostolicam doctrinam. Luthero subscribit Brentius in Confess. VVirtemberg. c. de sacra Scriptura, & Kemnitius in examine 4. sess. Concil. Trident. Magdeburgenses quoque cent. 1. lib. 2. cap. 4. col. 55. & alij huius temporis hæretici exceptis Caluinistis; Caluinus enim in Instit. impressa anno 1554. cap. 8. §. 216. contendit hanc epistolam esse verè Apostolicam, & errare in hac parte Lutheranos, tamen an Pauli sit, an alterius Apostoli, vt Barnabæ, aut Luca, dubitat Caluinus, vt patet ex eadem Instit. c. 10. §. 83. & c. 16. §. 25. quocirca Ministri Caluinista in ea Confessione quam obtulerunt Pisciari articulo 3. po-

nunt hanc